

BAUSKAS NOVADA PAŠVALDĪBA PAMŪŠAS PAMATSKOLA

Izglītības iestādes reģistrācijas Nr. 4520901298, reģ. Nr. 90000056997
„Pamūšas skola”, Gailīšu pag., Bauskas nov., LV-3931
tālr. 63956285, e-pasts: pamusa.pamatskola@bauskasnovads.lv,
www.pamusa.bauska.lv

Bauskas novada Gailīšu pagastā

2024. gada 21. novembrī

*Izdota saskaņā ar
Ministru kabineta 22.08.2023. noteikumiem Nr. 474
“Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo
profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība
un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” un
ar Vispārējās izglītības likuma 10. panta trešās daļas 2. punktu*

Kārtība par vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo

I Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Pamūšas pamatskolas (turpmāk - Izglītības iestāde) izglītojamo, vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība (turpmāk – Kārtība) mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību, radot vidi mentāli un fiziski vesela cilvēka attīstībai.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēta un risināta vardarbība vai konflikti starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem.
3. Kārtība arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi.
4. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamām bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.
5. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvusi izglītības iestādes darbinieks ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav

izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas izglītības iestādes lietvedībā.

6. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju mērķu, interešu, pozīciju, viedokļu vai uzskatu sadursme, emocionāli spēcīgs, grūti atrisināms problēmu saasinājums, nopietnas nesaskaņas, strīds, kurā vienas puses interešu īstenošana reāli vai šķietami izslēdz otras puses interešu īstenošanu.
7. Fiziska vardarbība ir apzināts spēka pielietojums pret personu, ja tā rezultātā nodarīts veselībai vai dzīvībai jūtams fizisks kaitējums vai fiziskas sāpes.
8. Emocionāla vardarbība ir pašcieņas aizskaršana, draudēšana un psiholoģiska ietekmēšana, publiska necieņas izrādīšana, atstāšana novārtā un ignorēšana.

II. Izglītojamā rīcība, ja viņš kādas personas darbībā saskata draudus

9. Ja izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus savai drošībai, izjūt vai piedzīvo pazemojumu, draudus savai drošībai un dzīvībai, cieņas un goda aizskārumu, nekavējoties informē par to tuvāk esošo pedagogu (priekšmeta skolotāju, klases audzinātāju vai atbalsta personālu).
10. Ja izglītojamais guvis traumu, viņš par to informē jebkuru pedagogu, ja nepieciešams, tiek sniegta ārsta palīga palīdzība. Ārsta palīgs noskaidro, kādos apstākļos gūta trauma. Ja trauma gūta konfliktsituācijas laikā vai izglītojamais apgalvo, ka traumu guvis kāda cita izglītojamā mērķtiecīgas darbības rezultātā, ārsta palīgs par notikušo ziņo sociālajam pedagogam un klases audzinātājam. Ārsta palīgs, sociālais pedagogs un klases audzinātājs par konfliktu informē administrāciju un konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus.
11. Ja izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus citu personu drošībai, izglītojamais, izvērtējot situāciju, sniedz palīdzību un ziņo jebkuram izglītības iestādes darbiniekam par notikušo. Izglītības iestādes darbinieks informē klases audzinātāju, atbalsta personālu un nepieciešamības gadījumā izglītības iestādes administrāciju.

III. Izglītības iestādes pedagogu, atbalsta personāla un vadītāja rīcība, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo

12. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
  - 12.1. Pedagoģs vai jebkurš izglītības iestādes darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju, nekavējoties ziņo klases audzinātājam, sociālajam pedagogam vai vadībai par konstatēto konflikta situāciju;
  - 12.2. Konfliktā iesaistītie izglītojamie sniedz paskaidrojumus par notikušo, un konfliktam piesaistītais pedagoģiskais personāls (klases audzinātājs, mācību priekšmeta skolotājs, izglītības iestādes darbinieks, sociālais pedagogs, psihologs, izglītības iestādes vadītāja (turpmāk skolas direktore) vietnieki) veic darbu ar konfliktā iesaistītajām pusēm, mēģinot panākt to vienošanos. Par konfliktsituāciju, sarunu un pieņemtajiem lēmumiem tiek informēti izglītojamo vecāki.
  - 12.3. Ja konflikta rezultātā kāds no izglītojamajiem ir fiziski cietis, tad cietušā apskati veic ārsta palīgs. Viņa informē vecākus par izglītojamā veselības stāvokli; ja ir nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību. Konflikta risināšana turpinās pēc konfliktā iesaistīto pušu atgriešanās izglītības iestādē, aicinot uz sarunu izglītojamos, izglītojamo

vecākus (likumiskos pārstāvjus), klases audzinātāju, psihologu, sociālo pedagogu, izglītības iestādes direktores vietnieces.

- 12.4. Klases audzinātājs nepieciešamības gadījumā piesaista psihologu un mikroklimata izpētei un uzlabošanai klasē;
- 12.5. Saskaņojot ar vecākiem, cietušajam tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas. Ar izglītojamo, kurš vardarbīgi izturējies, klases audzinātājs, sociālais pedagogs, izglītības iestādes psihologs veic individuālas pārrunas, lai noskaidrotu izturēšanās iemeslus, veicinātu izpratni par viņa rīcības sekām. Arī viņam, saskaņojot ar vecākiem, tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas.
- 12.6. Ja konfliktsituācija nav atrisināta vai konflikti atkārtojas, tad, pamatojoties uz pedagoga, klases audzinātāja, cita izglītības iestādes darbinieka vai izglītojamā vecāku rakstisku iesniegumu, izglītības iestādes direktore aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
- 12.7. Ja konflikts turpinās vai atkārtojas, sociālais pedagogs, ar izglītības iestādes direktores akceptu, ziņo par radušos situāciju Bauskas novada Izglītības nodaļai ar lūgumu palīdzēt risināt radušos situāciju.
- 12.8. Ja konfliktā ir aizdomas par administratīvi vai krimināli sodāmiem pārkāpumiem, tiek ziņots policijai.

IV. Izglītības iestādes vadītāja rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

13. Ja izglītojamais izglītības iestādē apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:
  - 13.1. Pedagogs informē izglītības iestādes direktori par izglītojamā uzvedību;
  - 13.2. Izglītības iestādes direktore nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, mācības citā telpā sociālā pedagoga, izglītības psihologa vai cita pedagoga klātbūtnē. Mācības citā telpā var ilgt no vienas mācību stundas līdz mācību dienas beigām;
  - 13.3. Izglītības iestādes direktore rakstiski (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta izglītojamā vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi;
  - 13.4. Ja izglītības iestādes direktora rīcībā ir informācija, kuras dēļ nav pieļaujama nepilngadīga izglītojamā atrašanās ar saviem grupas vai klases biedriem vai arī ar citiem izglītības iestādes izglītojamiem vai darbiniekiem, izglītības iestādes direktore nodrošina izglītojamam individuālu izglītības programmas apguves plāna izstrādi un īstenošanu citā telpā vai citā laikā izglītības iestādes pedagoga klātbūtnē vai attālinātās mācības atbilstoši normatīvajam aktam par attālināto mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību uz laiku, bet ne ilgāk kā vienu mēnesi. Par pieņemto lēmumu skolas direktors nekavējoties informē vecāku un dibinātāju. Ja tas nepieciešams izglītības iestādes izglītojamo vai darbinieku drošībai, vadītājs var lemt par iepriekš izstrādātā individuālā izglītības programmas apguves plāna aktualizēšanu un tā īstenošanu kādā no minētajiem veidiem, bet ne ilgāk kā vienu mēnesi.

- 13.5. Izglītības iestādes direktore rīkojumā nosaka atbalsta personāla pienākumus, lai veicinātu turpmāko sadarbību ar izglītojamo un vecākiem un izstrādātu atbalsta pasākumus atbilstoši izglītojamā vajadzībām un situācijai.
14. Ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu un vecāki nevēlas sadarboties ar izglītības iestādi, bet situācijas risināšanā vēlas iesaistīt citus speciālistus, izglītības iestādes direktore šo informāciju nosuta attiecīgām pašvaldības institūcijām.

V. Vadības un izglītojamo vecāku rīcība konfliktu starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku risināšanā

15. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai citu izglītības iestādes darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:
- 15.1. Pedagoģs informē par konfliktu izglītojamā vecākus, uzaicina uz izglītības iestādi un trīspusējā sarunā risina konfliktu (nepieciešamības gadījumā piesaistot sociālo pedagogu un/vai psihologu);
- 15.2. Izglītības iestādes darbinieks vēršas pie sociālā pedagoga un/vai izglītības iestādes direktores ar rakstisku iesniegumu, kurā ir veikts konfliktsituācijas apraksts;
- 15.3. Notiek pārrunas pie sociālā pedagoga un/vai izglītības iestādes direktores, piedaloties, abām konfliktā iesaistītajām pusēm, izglītojamā vecākiem un psihologam, kuru mērķis ir izlīgšana un vainīgās puses atvairošana;
- 15.4. Ja izlīgums netiek panākts un tiek konstatēta tāda vainojamās personas rīcība, kurā saskatāmas administratīva vai krimināla nodarījuma pazīmes, konfliktā cietusī puse par notikušo rakstiski ziņo policijai;
- 15.5. Ja viena un tā pati persona sistemātiski (vairāk kā divas reizes) izraisa konfliktu, realizē fizisku un emocionālu vardarbību pret izglītības iestādes darbinieku, izglītības iestādes direktore ziņo tiesībsargājošām iestādēm.
16. Ja radies konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, par kuru izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku, veicamas šādas darbības:
- 16.1. Izglītojamā vecāki raksta iesniegumu izglītības iestādes direktorei, kurā detalizēti apraksta konfliktsituāciju;
- 16.2. Izglītības iestādes direktore pieprasa rakstisku paskaidrojumu no pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka;
- 16.3. Izglītības iestādes direktore veic situācijas izpēti un vienojas ar vecākiem par tikšanos.
- 16.4. Izglītības iestādes administrācija veic pārrunas ar izglītojamā vecākiem par konfliktsituāciju;
- 16.5. Izglītības iestādes administrācijas klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
17. Ja vecāki ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
- 17.1. Izglītības iestādes direktore var izveidot komisiju un izvērtēt konfliktu paplašinātā sastāvā, kur komisijā bez izglītības iestādes direktores ir vēl vismaz 1 pedagoga pārstāvis un 1 atbalsta darbinieks;

- 17.2. Tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja;
- 17.3. Pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes direktorei ir tiesības piemērot disciplinārsodus (piezīme; rājiens), atstādināt darbinieku no darba vai izteikt darba uzteikumu;
- 17.4. Ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde informē izglītojamo un likumisko pārstāvi par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

Direktore

(paraksts)

A.Naumane